

Verksamhetsberättelse 2025

Styrelsen för Ölands Naturskyddsförening (ÖN), krets av Svenska Naturskyddsföreningen, avger härmed följande verksamhetsberättelse för år 2025.

Styrelse för Ölands Naturskyddsförenings krets innevarande år:

Ordförande: Mattias Karlsson (nyvald)	Vice Ordförande: Kajsa Grebäck (nyvald)
Sekreterare: Ida Hansson (omvald)	Kassör: Anders Leander (omvald)
Ledamot: Anders Nylander (nyvald)	Ledamot: Stina Nilsson (omvald)
Ledamot: Jan Herrmann (nyvald)	Ersättare: Hanna Nicklasson (omvald)
Ersättare: Roger Nilsson (nyvald)	

Interna förtroendeuppdrag:

Krönikeredaktör: Börje Ekstam
Projekt Ängsskötsel: Lisa Tengö
Fågelmatning Beijershamn: Staffan Arvegård
Naturafton: Liselotte Wetterstrand Waldenström
Kretsens webbsida: Jan Herrmann och Stefan Svenaeus
Facebook: Ida Hansson och Stina Nilsson
Station Linné : Pav Johnsson

Valberedning för Ölandskretsen innevarande år:

Liselotte Wetterstrand Waldenström, Börje Ekstam och Kristina Kvamme (omvalda)

Revisorer för Ölandskretsen innevarande år:

Ordinarie: Elisabet Engkvist och Anders Waldenström (omvalda)
Ersättare: Caroline Landtmansson och Anders Marell, den senare tyvärr avliden 25/3.

Externa uppdrag och representationer:

Länsförbundet: Jan Herrmann
Ölands Vattenråd: Jan Herrmann (ordinarie) och Börje Ekstam (ersättare)
Länsstämma 27/4 Torsås, ombud: Liselotte Wetterstrand Waldenström, Anders Leander och Staffan Arvegård
Valberedning Länsförbundet: Kajsa Grebäck och Liselotte Wetterstrand Waldenström

Medlemsantal i Ölandskretsen

Som medlemmar i Ölands Naturskyddsförening räknas de som är registrerade hos Svenska Naturskyddsföreningen bosatta eller har sitt säte på Öland. Hit räknas även dem som bor utanför kretsens geografiska område men valt att tillhöra Ölandskretsen.

Rutinen där nya fullbetalande medlemmar får ett välkomstbrev har fortsatt och faller väl ut. Uppgifterna om nya medlemmar hämtas från det centrala medlemsregistret Rutger och avstäms kvartalsvis. Här får nya medlemmar information om verksamheten i föreningen och en liten kick in i öländsk natur som även kanske skapar en vilja till eget engagemang för föreningen och dess arbete framöver. 654 medlemmar (473 fullbetalande och 181

Ölandskretsens totala medlemsantal vid utgången av år 2025 var **654 st** varav 181 st var familjemedlemmar, dvs **473 fullbetalande**. Detta innebär för första gången en liten minskning (2,5 %), avseende fullbetalande.

Ölandskretsens webbsida

Hemsidans månadskrönikor har även i år varit tolv välskrivna berättelser från olika personer med koppling till och kärlek till Ölands natur, se <https://oland.naturskyddsforeningen.se/2024/12/31/manadskronikorer-2025/>.

Tyvärr har ingen utvärdering av frekvens/popularitet av olika bidrag kunnat göras i år, men en summerande statistik för antal webbesökare kalenderåret 2025 visar tyvärr en rätt kraftig nedgång, se nedan.

2014	8 215
2015	11 652
2016	11 279
2017	10 520
2018	11 405
2019	14 690
2020	15 225
2021	17 173
2022	12 677
2023	12 865
2024	20 454
2025	13 824

Styrelsens protokollförda möten under kalenderåret 2025

Ölandskretsens styrelse har under kalenderåret 2025, utöver kretsstämman 23/3 på Station Linné, genomfört 6 st styrelsemöten.

Styrelsemöte på Ölands Folkhögskola: Genomfört 19/1

Styrelsemöte digitalt: Genomfört 4/3

Konstituerande styrelsemöte på Station Linné: Genomfört 23/3

Styrelsemöte i Dörby: Genomfört 29/4

Styrelsemöte i Färjestaden: Genomfört 2/9

Styrelsemöte i Färjestaden: Genomfört 25/11

Övriga arbetsmöten: **Arbetsmöten inför valet 2026:** 25/11 och 16/12

Arbetet inför de politiska valen 2026 påbörjades.

Programplanerade arrangemang inom Ölandskretsen under år 2025

Ölandskretsen har genomfört **21 st.** (eller 25 om man räknar de fem olika tillfällen med Lappa&Laga) datumgivna arrangemang redovisade genom medlemsbladet Landborgen, vilket utsändes till samtliga medlemmar i kretsen, och/eller annonserats i via Facebook, webbsida och tryckta affischer.

- **25/1** inleddes årets program med att **räkna fåglar** tillsammans med Flaxnaturguider vid fågelmatningen i Beijershamn. Knappt 10 deltagare.

- **5/2** fylldes Strömstedtsalen på Öland Folkhögskola med över 100 personer då Philipp Weiss höll i föreläsningen **Ätliga växter i offentlig miljö**.

- Arrangemanget **Lappa, laga och gör om gamla kläder** genomfördes under 5 träffar på Ölands Folkhögskola **20/2, 6/3, 20/3, 3/4 och 15/4**. Antal deltagare varierade mellan 3 och 7 personer på träffarna.

- **23/3** genomfördes **Kretsstämma** på **Station Linné** där gångna året genomlystes och styrelse för kommande år valdes. Efter genomförda dagordningspunkter fick deltagarna lyssna till Oscar Nordahl, forskare på Linnéuniversitetet, berätta om deras forskning och hur de jobbar med fiskbeståndet i Östersjön. Ca 20 deltagare.

- **PFAS – farligt för människa och natur** en föreläsning med Cecilia Hedfors från Naturskyddsföreningens rikskansli hölls **31/3** på Rydberggården i Algutsrum, samarrangemang med Ölands Vattenråd. Ca 30 deltog.

- **Fagning** och **Slåttergille** av **Rune Jons Äng** genomfördes i samarbete med Torslunda Hembygdsförening och samordnare Lisa Tengö **13/4** respektive **20/7**.

- **Världsboksdagen** genomfördes **23/4** på Borgholms bibliotek. Ann-Helen Meyer von Bremen presenterar sin bok Det levande – om ekologisk odling, samhällsekonomi och naturen. Ca 25 lyssnade.

- **3/5** var det dags för en nyhet **BakluckeLoppis** med tema natur och friluftsliv. Arrangemanget genomfördes tillsammans med Station Linné på deras parkering. Tyvärr var intresset svalt både vad det gällde försäljare och köpare. Två försäljare, båda från styrelsen och 5-10 köpare dök upp.

- Länsförbundets naturvårdspristagare 2024 Ulla-Britt Andersson höll **25/5** i en **utflykt till Karum** där hon visade och berättade om vårens blommor. Med på utflykten var drygt 50 personer. [Egentligen Länsförbundets arrangemang.]

- Den **5/6** genomfördes arrangemanget **Naturafton** vid Borgs by som var mycket välbesökt med ca 60 deltagare. Liselotte W W ansvarade för sammankomsten som även innehöll **ängsvandring** med Pav Johnsson och ett **klimatsamtal** med Ulla-Britt Andersson, årets ölänning och Anders Waldenström belönad med BirdLife Sveriges förtjänstplakett.

- I samarbete med naturum Ottenby genomfördes **Skådarskola** med fokus på nattfåglar **5/6**. I natten åkte en karavan av bilar omkring mellan olika lokaler på södra Öland för att lyssna på nattens läten. 30 glada deltagare var med denna något kyliga och tysta kväll.

- **7/6** höll Johan Petersson och Stina Nilsson i guidningen **Fågelsång i Borgehage**. 10 personer deltog.

- **Vilda blommors dag 15/6** utgick ifrån Vickleby med temat **Alvarets orkideér och andra blommor**. Åsa Bodenmalm var ansvarig. Ett 10-tal deltagare.

- Exkursion till **Vedborms träsk 18/8**, där Borgholms Energi arbetar med att återskapa viktiga våtmarksfunktioner i den forna sjön. Projektledaren Viktoria Nilsson och våtmarksekologen Börje Ekstam visade och berättade om det pågående arbetet. 45 personer deltog,
- Den **29/8** genomfördes **Nattens djur** vid Skedemosse som även hade punkten ölprovning i programmet. Arrangemanget lockade 7 deltagare och ansvarig var ÖN styrelseledamot Stina Nilsson.
- **28/9** gavs chansen till att göra konst i naturen på programpunkten **Marksmycke** – konst ute i naturen vid Sandbyborg. 5 personer deltog, Maja Breife höll i detta.
- På **Växternas mångfald på och kring Jordtorpsåsen** med Honor Prentice fick de cirka 20 deltagarna lära sig om varför det är viktigt med landskapshistoria. Guidningen genomfördes **14 september**.
- **Svampexursion** med Helene Wertwein och Hanna Andersson **21/9** med 12 deltagare.
- **12/10** var det dags för **Vad finns och händer i bäcken?** Vid Frösslundabäcken med Jan Herrmann. 3 personer deltog.
- Årets program avslutades **15/11** med ett studiebesök på **Heidelberg Materials** för att höra hur de använder vulkanaska i betongprodukter och dess miljömässiga fördelar. 8 deltagare var med under dagen.

Dessutom har genomförts olika träffar, projekt och arbeten

Studiecirkel rörande Klimatpsykologi:

Cirkeln fortsatte från hösten 2024, under ledning av Kajsa Grebäck och lockar 7 deltagare som tillsammans diskuterar och studerar miljöhotets konsekvenser på oss människor, hur vi reagerar och agerar. Fem träffar under januari-maj.

Arbete inom Skol (skogs) trädgårdsgruppen:

Vårt skolträdgårdsprojekt, med viss profil på skogsträdgård, jobbar vidare, under ledning av Kajsa Grebäck, Ida Hansson och Annika Rosen. Under innevarande år 2025 hölls den 5/2 på Ölands folkhögskola en mycket uppskattad föreläsning av Phillip Weiss om Ätliga växter i offentliga miljöer. Den 2 oktober hade Tanne förskola i Alby en festlig invigning av sin nyetablerade skogsträdgård, se

<https://oland.naturskyddsforeningen.se/2025/10/10/tannes-skogstradgard-fran-tanke-till-verklighet/>. Vårt syfte har varit att inspirera skolor till odling på skolgården. Dessvärre har det varit svårt att få en bra respons från intresserade under hösten.

Mittlandsprojektet:

Initierat av Länsstyrelsen och avslutades egentligen under 2024, men en sista (digital) träff ordnades 12/3. Syftet var att diskutera hur alla erfarenheter, kontakter och fakta kan förvaltas, och förhoppningsvis komma till nytta i någon form av fortsättning. Susanne Forslund som så framgångsrikt drivit projektet lämnar ju nu Länsstyrelsen, men en eventuell fortsättning uppenbarade sig under hösten: Den 20/11 höll landshövdingen Allan Widman ett möte, med många olika intressenter, med avsikten att då bilda(des) en

arbetsgrupp för att ta fram förutsättningar att så småningom få Mittlandet av Unesco erkänt som ett s.k. biosfär-område. Jan Herrmann deltog i mötet, och ÖN finns med i listan av berörda intressenter.

Forskningsprojektet ”Dialogsamtal om vatten, landskap och klimat”, startat 2022 av Maria Tengö m. fl. från Stockholm Resilience Center genomförde 28/1 ett avslutande möte på Ölands folkhögskola. Syftet var att utveckla och studera metoder för att gynna samarbete kring hur man löser Ölands vattenresursproblematik, pga allt oftare förekommande torr-år. Jan Herrmann har deltagit i verksamheten.

Utfodring av vinterfåglar:

Detta har pågått under hela vintersäsongen och Staffan Arvegård ansvarar och anskaffar foder som fylls på kontinuerligt. Detta bekostas av Ölands Ornitologiska Förening.

Natur och Kultur 2025 års upplaga av denna uppskattade och mångåriga “event-kalender” kom aldrig ut, pga missförstånd mellan styrelsen och redaktören.

Övriga engagemang:

5/10 avslutades projektet Ölandsvatten 2.0, drivet av Tobias Berger, där kustnära våtmarker skapas för att gynna gäddors lekområden, och ynglens tillväxt. Börje Ekstam och Jan Herrmann har haft ett “tilläggsprojekt”, finansierat av Lst/LOVA, WWF och Naturskyddsforeningen, för att följa hur vegetation och bottenfauna påverkas, vilket redogjordes för vid Brokhål norr om Böda hamn, en av projektets sex lokaler. Även Liselotte och Staffan deltog.

ÖN har varit representerat på arrangemang och träffar:

18/1 hade Länsförbundet/Anders Nylander (?) ordnat en diskussions- och planeringsträff i Kalmar kring Kyrkans skogar, från ÖN deltog även Liselotte och Jan.

27/4 genomfördes förbundets **Länsstämman** i Torsås där ÖN:s ombud var Liselotte, Staffan och Anders L, dessutom deltog Roger, Anders N och Mattias, samt för Länsförbundet Jan. Se <https://kalmar-lan.naturskyddsforeningen.se/2025/05/18/lansstamman-2025-ny-ordforande-m-m/>

25/5 höll 2024 års **naturvårdspristagare** (Länsförbundets pris) Ulla-Britt Andersson, från Öland, en välbesökt (> 50 pers.) blomsterutflykt vid Karum. Från ÖN var Jan Herrmann närvarande, men kanske mer representerande Länsförbundet.

16/8 presenterades **Regenerativt lantbruk**, på Solmarka gård, arrangerat av Folk & Frö, Kalmar- och Torsåskretsarna samt Länsförbundet. Från ÖN deltog Kajsa Grebäck.

7/9 ordnade Länsförbundet en diskussion om **kyrkans skogar** på Kalmarsalens Glasveranda, varvid nomineringsgrupperna inför kyrkovalet fick presentera sina “skogsprogram”. Från ÖN närvarade Anders N och Jan.

27-28/9 ordnade Länsförbundet (Per J) det sjätte **skogs-kunskapsseminariet** på Staby Gårdshotell, med huvudfokus på Hornsö, denna gång med restaurering som tema, se <https://kalmar-lan.naturskyddsforeningen.se/2025/06/15/naturrestaurering-i-praktiken-staby-27-28-september/>. Från ÖN deltog Liselotte, Staffan, Anders N, Roger (?) och Jan.

3/11 Länsförbundet, genom Daphne, Aina och Liselotte, hade ordnat en träff i Böle och Glömminge, kring **Regenerativt lantbruk**. Även Jan deltog.

Tidningsartiklar av och om Ölandskretsen

20/6. Vi lever i förändringens tid – medvinden har slutat blåsa Ölandsbladet
(författad av klimatkirkeln)

16 eller 20/10 Om invigningen av Alby skol(skogs)trädgård – Ölandsbladet

Yttranden/Remissvar från Ölandskretsen

[alla finns på <https://oland.naturskyddsforeningen.se> / ÖN tycker]

Remissvar Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp 2025-02-13

Samrådsyttrande Isgärde ÖN 2025-03-06

Yttrande om Högsrum 5:29

SOU 2024:91 Ett tydligt regelverk för ett aktivt skogsbruk 2025-05-13

Yttrande över Mörbylångas översiktsplan 2045 2025-06-22

Yttrande ang. detaljplaneförslaget; del av Färjestaden 1:153 m fl 2025-06 –01 (förf. av klimatkirkeln)

Interimistiskt naturreservat rörande Petgärde gårds sjömarker 2025-09-08

Länsstyrelsens svar ang. interimistiskt NR Petgärde

Angående vägdragning i Natura 2000 området Petgärde träsk, Tillägg till vårt tidigare yttrande i ärende 6450-2024.

Begäran från ÖN angående ärende 6450-2024 Petgärde träsk (Vägdragning i NR) 2025-11-21

Skötselplan för Törnbottens utmarker ärende 5660-2024. 2025-11-23

Bevarande- och skötselplan för Naturreservat Isgärde

Styrelsen tackar alla som deltagit och bidragit till det viktiga arbetet för en hållbar utveckling och en rik och myllrande biologisk mångfald på och utanför Öland.

Öland den 21 mars 2026

Kajsa Grebäck
ledamot

Ida Hansson
ledamot

Jan Herrmann

Mattias Karlsson

ledamot

ordförande

Anders Leander
kassör

Hanna Nicklasson
ersättare

Roger Nilsson
ersättare

Stina Nilsson
ledamot

Anders Nylander
ledamot